

ΣΤΟΝ ΚΗΠΟ

(Πινάκ της κ. Μουρατίου)

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΗΣ ΓΕΙΤΟΝΙΑΣ

ΤΟΥ Κ. ΠΑΝΤΕΛΗ ΝΟΡΝ

..... Η ΚΑΤΑΦΡΟΝΕΜΕΝΗ

(Διήγημα)

Σ' ένα σπίτι της οδού Σκολίων — τόν αριθμό δέν τόν θυμάμαι πειρά — καθόταν ή κυρία Γεωργιάδου, χήρα αξιοματιζοῦ τῆς Ἐπιμηλητίας, γνωστή στή γειτονιά μέ τό δνομα κυρία Ἀναστασία... μαζί της καί ή Πολυξένη καί ή Μαρίκα καί ή μικρούλα ή Γεωργιόρη. Τά πρώτα χρόνια πού ἦσαν σ' αὐτό τό σπίτι, κουβαλιημένοι ἀπό τή Λάρισα, ἐκεῖ πού πεθανε ὁ μακαρίτης ὁ ταγματάρχης, ὅλη ή γειτονιά νόμισε πῶς ή Πολυξένη καί ή Μαρίκα ἦσαν κόρες της καί ή μικρούλα ἦταν ψυχολόγη. Δέν ἦταν μόνο ή διαφορά τῆς ἡλικίας... Ἡ Μαρίκα καί ή Πολυξένη, ὅσοις, ἦσαν μεγαλοκατέλλες, εἰσοσιπέντε καί εἰκοσιόχτώ χρόνων, ἐνώ ή Γεωργιόρη ἦταν μόνο δεκαπέντε, μιά καί γενικά ή διαγωγή τῶν τριῶν γυναικῶν πρὸς τή μικρή ἦταν φέροισμο κυράδων πρὸς δουλικά.

—Γεωργιόρη, γιατί δέν σκούπισες τό πεζοδρόμιο ;
 —Πῶς... τό σκοτίσασα !...
 —Δέ βγάξεις τά στραβά σου νά δῆς πῶς ἔχει κάρθουνα ;...
 —Μά, πέρασε ὁ καρβουνιάρης καί ψόνισε ή κυρία τοῦ κάτω πατόματος...
 —Καί σὺ πού ἴσους νά τὰ μαζέψης ;...
 —Τώρα θά τὰ μαζέψω... σφουγκάριζα τὴν κάμαρα τῆς Πολυξένης...
 —Πόσες ὥρες σφουγκάριζες ; Ἄμ δέν ἔχεις τό νοῦ σου στή δουλειά γι' αὐτό εἰσὶ πάντα ἀργή. Τζάμπα, μού φαίνεται, σέ ταΐζουμε...
 Τί τοῦ ἦρθε, λέω γό, τοῦ εὐλογημένου τοῦ Θεοῦ, νά σέ στείλῃ σ' αὐτὸν τὸν κόσμο, ἐκεῖ πού κανεὶς δέν σέ περιμένει !...

Ἀκριβῶς αὐτό εἶχε συμβῆ. Ἡ κάκοισιρα ή Γεωργιόρη ἦταν κ' αὐτὴ κόρη τῆς Ἀναστασίας καί ἀδελφὴ τῆς Πολυξένης καί τῆς Μαρίκας. Ἄλλοτε αὐτὸ εἶχε ἀργήσει νάρθη σ' αὐτὸν τὸν κόσμο... Τῆ στιγμῆ αὐτίστα πού αἱ γονεῖς της δέν τὴν ἤθελαν καί πούδ περισσότερο ή ἀδερφάδες της. Ὅλο καί λέγανε :

—Αὐτὴ δά μᾶς ἔλειπε !...
 Ἄν ἦταν ὁ πατέρας μας νά

οἰκονομῆ κανένα λεφτό νά φτιάσουμε κανένα προικιό, τώρα, με τούτηνε, πού μᾶς ξεμάτωσε ἄξανα, μᾶς πῆρε ὁ διάολος καί μᾶς σκόωσε !
 Ἡ δέ μητέρα της συχνά βλαστημοῖσε αὐτό τό ἑναντίνοχο κανό, πού τῆς ἔτυχε στὰ σαρανταπέντε της χρόνια, μ' αὐτὰ τὰ λόγια :
 —Νά λάβ' ή ὄρη, ἀλήθεια κ' ἀπ' ἀλήθεια! Ἀφοῦ ἦταν νά τὴν παιθεύῃ ή ἀχαίρευτη, σάν ἀγγράμματη, ἦταν ἀνάγκη, δηλαδή, νά τυχῇ πάλι διαόλου θηλιζό ! Δέν ἦταν τοῦλάχιστον νά γεννηθῆ ἀγορεύ, νά τόχω κ' ἀποκοιμητὶ στὰ γεράματό μου !...
 Ὁ δέ γέρο - ταγματάρχης, γυρίζοντας τό βράδι ἀπ' τό καφενεῖο στό κέφι, ὅπου, μαζί με τὴν πρέφα, εἶχε τραβήξει καί πέντ' ἔξη οὔδα, ἔλεγε τῆς γυναικας του :
 —Τὴν ἔπαθε κ' ή Σάρρα, καλῶρα σάν καί σένα, μ' αὐτὴ τοῦλάχιστον σκάρωσε ἕναν Ἰσαὰκ... Ὅχι σάν καί σένα, πού μοῦ ἔκανες τό σπτι μου παρθεναγωγείο !...

Γ' αὐτὰ ὅλα, ή δόλια ή Γεωργιόρη οὔτε ἔξερει κανεὶς πῶς τὰ κατάφερε νά μεγαλώσῃ, νά γίνῃ ἀνθρωπος ! Στὰ πρώτα της χρόνια κανεὶς δέν τὴν προσέξε, κανεὶς δέν τὴν χαίδεψε σάν παιδί, οὔτε τῆς εἶπε κανέναν καλὸ λόγο. Τὸ ἐναντίον, μάλιστα, τὴν εἶχαν ἀπὸ κλωτσο κ' ἀπὸ μπάτσου καί μόλις ἔνοιασε τὸν ἑαυτὸ της τὴν στρώσαν μπροστά σ' ὄδες τῆς δουλειῆς τοῦ σπιτιοῦ. Κανεὶς δέν φρόνιζε νά πᾶν σχολεῖο, νά μάθῃ γράμματα, κανεὶς δέν τῆς χάρισε μιά κοίτεια νά παίξῃ κ' αὐτὴ σάν τὰ ἄλλα κοριτσάκια. Μιά μέρα, τῆς Παναγίας, πού γιόρταζε ή Μαρίκα καί εἶχαν ἐπισκέψαις στό σπίτι, ή κυρία Παπαδαπούλου, μιά χοντρή κυρία, γυναίκα κάποιου ἐπιτελειονιστοῦ, εἶπε μπροστά σέ ὅλη τὴν συντροφιά, βλέποντας τὴν Γεωργιόρη νά ἐκτελῇ τὰ χροῆ τῆς ἡτηγέτριας :

—Τί νά σᾶς πῶ, κυρία Γεωργιάδου, τυχρῆ εἰσαάσε τὴν ἔχετε αὐτό τό δουλικά ! Φαί-

νεται οβέλτη και πρόθυμη... Από χωριό τη φέρατε ;
 'Η Άναστασία δεν τόλμησε ν' απάντηση κι άρχισε να μασσάη τα λόγια της, μ' προλάβε ή Πολυξένη και είπε :

—Ναι, τη φέραμε μαζί μας, απ' τον καρφό που ήρθαμε απ' τη Λάρισα...

Αυτή τ' άκουσε ή κακομοίρα ή Τροφίχωση και της έκανε έξαιρετική έντίπωση, μ'α τί ν'α πη ; "Αν έκανε πως ζητούσε τόν λόγο, θά της έτρωγε και θά κοιμότανε τη νύχτα νησιωτικώς...

Πολλές βραδείες, τόν καλοκαιρι μάλιστα, ή Άναστασία με τις δύο μεγάλες της κόρες έβγαυε έξω και γύριζε άργά στο σπίτι. Πήγαιναν και καθόντουσαν στην πλατεία τού Συναγματο, μίπως περάσει κανένας και τις δη, τού άρέσουν, κι έτσι μπορούσαν νά παντρευτούν. Καθόντουσαν πάντα σέ όρισμένη θέση κι αν τύχαινε κανείς νά κιττάξη κατά τόν τραπέζι τους, ή γρηά Άναστασία έλεγε στις κόρες της :

- Καλέ, σ'ας κιττάει... Γελάστε του κι έτσι κοιμάτι νά πάρη θάρρος !... Τι καθοσαυτε σάν στάτορες ; Πώς θά καταλάβη ό άνθρωπος, για νά προχωρήση ;
- Όταν λοιπόν γυρίζαν στο σπίτι και ή τρεις νενησιασμένες, εύρισαν τη μικρή, καθώς ήταν κυρασμένη απ' όλες τις δουλειές της ήμερας, γιατί μονάχη έφερενε βόλτα όλο τόν σπίτι, μπιγιάδα, σίδερο, συγγύρισμα, μαγειρίνα κτλ., νά κοιμάται, καθισμένη σέ μιá καρέκλα και άνοιχτισμένη στο τραπέζι της κουζίνας. Ξεσπάσαν σ' στήνε :
- Μου κοιμάσαι, τεμπέλα ; Και τόν φαί τί γίνεται ;
- Στη χόβολη τόν έχω γ'εστό !...
- Βέβαια, μου είσαι κυρασμένη, γιατί έπαιζες όλη τη μέρα με τά παιδιά της γειτονιάς στους δρόμους !...
- Και πώς νά προλάβω νά παιζω, ή κακομοίρα, που σιδέρωσα πενήντα κομμάτια ρούχα ; ...

Και τά χρόνια περνούσαν κι ή Πολυξένη κι ή Μαρούκα σταφιριδιζάν... και ή Τροφίχωση ξεπετάχτηκε μιá κοπέλλα όλο νειάτα και όρσοία. Είχαν άρχισει, όπως όλες ή γεροντοκόρες, αφού δεν παροικιάστηκε άντρας γι' αυτές νά τις πάρουν και νά κάνουν μαζί τον παιδιά, νά οίχουν την άγάπη τους στα ζώα. Η Πολυξένη άγόρασε έναν παπγάλο και όλη την ήμέρα παιδιόταν μαζί τον για νά τόν μάθη νά μιλάη, ή δέ Μαρούκα είχε ένα όρσοίο λυκόσκυλλο, που της χάρισε κάποια γειτόνισσα.

Μιά μέρα που ή Τροφίχωση είχε βγάλει έξω από την πόρτα τόν λυκόσκυλλο για νά τού κάνει λίγο περπάτο — τώρα ήταν κι αυτό ένα από τά καθήκοντά της — περάσε κάποιος κύριος καλοντυμένος, σταμάτησε και χάρδενε τόν σκυλλί και είπε στην Τροφίχωση :

- Ποιανού εινε αυτός ό όρσοίος σκυλλός ;
- Η Μαρούκα, που βρισκόταν εκείνη την ώρα στο παράθυρο, άκουσε την κοιθέντα και προθυμοποίηθηκε άμείσως ν' απάντηση αυτή :
- Δικός μας εινε...
- Μήπως τόν πουλάτε ;
- 'Α, τί λέτε ! Είδαμε και πάθαμε νά τόν μεγαλώσουμε και νά τόν πουλήσουμε ; 'Επειτα, δεν εινε ή θέσις μας νά πουλάμε σκυλλιά !...
- Με συγχωρείτε... μ'ά νόμισα...

Στό μεταξύ ή μάνα της και ή Πολυξένη, που άκουσαν την κοιθέντα, έφρεξαν άμείσως και χρεμάστηκαν απ' τόν παράθυρο σάν σταφύλια. Μόλις άντελήφθηκαν τί συμβαίνει ή γρηά Άναστασία, όλο γλίζα, λείει στον ξένο :

- Μά εινε θηλακό, αφού σ'ας άρέσει τόσο πολύ, ε'χαρίστως, άμα γενήσκει, νά σ'ας δωάσωμε ένα....
- Και ή Πολυξένη πρόσθεσε :
- 'Εδώ στη γειτονιά μας κάθεστε ;
- Ναι, εδώ παραπάνω, σ'της κυρίας Νικολοπούλου, που νοικιάζει δωμάτια.
- 'Όποτε είμαστε γειτόνοι...
- Μα δεν θε είστε άποδο, σάν ξένος φαίνεστε...
- Από την Σπάρτη είμαι, μ'ά έλειπα χρόνια στην Άμερική...
- Στην Άμερική ;
- Ναι.
- Μά γιατί νά τά λέμε άπό τόν παράθυρο, δεν περνάτε, κύριε, μέσα....
- 'Ενόμισαν πως έτασε επιτέλους τόν βασιλόπουλο τού παραινηθιού, στο πρόσωπο τού Άμερικάνου με τά δολάρια !...

Περικτώ νά σ'ας πω πως ό Άμερικάνος έγινε τακτικός επισκέπτης τού σπιτιού της χήρας Γεωργιάδου. Όταν δεν πήγαινε τη μιá μέρα, θά παρουσιαζόταν την άλλη. Η δ'υό αδελφές λουσαριζόντουσαν, μωρώνοντας, φτιασιδιωνόντουσαν, για νά τόν δεχτούν, ενώ ή κακομοίρα ή Τροφίχωση, ξεκάλοπτη με παντόφλες και με τά λερωμένα ρούχα της δουλειάς, τού έφρανε τόν γλυκό του και τόν καφέ του. Άμα έφριγγε, ή δ'υό αδερφές τσακωνόντουσαν και μιá μέρα πίστησαν μάλιστα μαλλιά με μαλλιά.

- Γιά μένα ερχεται...
- 'Όχι, για μένα ερχεται... μ'ά ό άνθρωπος εινε ευγενής, σέ περιποιείται και σένα... Μήπως δεν περιποιείται και την παληή Τροφίχωση ;

Κι από λόγο σέ λόγο, ήσαν και στα έργα. Η γρηά Άναστασία μπήκε στη μέση και τις χώρισε.

—Μην κάνετε έτσι !... Αήριο, αν έρθη, νά τού μιλήσω εγώ... νά τού πω πως επιτέλους πρέπει νά κάνει την εκλογή του, νά μην πιγανωέρξει άπο όλοένα και εκβέτει και τόν τιμο σ'ατί μας ! Δεν μπορεί νά πάρη και τις δύο σ'ας, κοριτσιω μου ! "Αν διαλέξη τη μιá, ή άλλη πρέπει νά υποχωρήση και δεν χάρημε ό κόσμος, κάποιος χριστιανός θά βρεθ'η και γι' αυτήν....

Η δ'υό αδερφές δεν έβλεπαν τότε ό Θεός νά ξεμερώση τη μέρα, νάρθη ό Άμερικάνος και νά τού κάνει λόγο ή μητέρα τους. Κάθε μιá ήταν βέβαιη πως επόκειται γι' αυτήν.

Όταν τόν άλλο άπόγευμα ήρθε, αυτές παραξενεύτηνε πως στη σάλλα δεν βρισκόταν ούτε ή Μαρούκα, ούτε ή Πολυξένη, μ'ά μόνο ή μητέρα τους, που είχε πάρει μάλιστα και ένα ύψος άσυνήθιστο, έτσι νά ποίμε, κάπως επίσημο.

Την ώρα που ή Τροφίχωση έφερε τόν γλυκό και τόν καφέ, ή Άναστασία άποφάσισε επιτέλους νά μιλήση.

—Κυρίε μου, καταλάβα πως τόν σπίτι μας σ'ας άρέσει και πως σάν νά μιá σας κακοφανόταν νά γίνεται δικός μας !...

—Κυρία μου, σωστά τόν καταλάβατε... 'Επειτα, φέτος έλλεσα τά σφράντα, καρφός πειά νά παντρευτώ και νά πάρω ένα καλό κοριτσιώ. Χρημάτα δεν θέλω. Εύτυχώς, εκεί που δουλέψα, έβανα άρκετά για νά ζήσω και γυναικα και παιδιά... Από καρφό ήθελα νά σ'ας κάνω λόγο, γιατί, ξερωτε, έμεις στην Άμερική μάθαμε νά είμαστε ντυμένοι άνθρωποι και νά τελειώνουμε τις δουλειές άμείσως... Μ'ά σ' αυτή την περίσταση δισταξα...

- Γιατί νά διστάζετε ; 'Υπάρχει λόγος ; ...
- 'Ισως δεν ήπρηξε... Μα, τί νά σ'ας πω !... 'Ισως εγώ τόν φαντάστηκα πως ήπρηξε...
- Δεν σ'ας έννοώ... Ξηγηθήτε...
- Θά εξηγηθώ και μιá σας κακοφανή...
- Μά τί λέτε ;
- Είδα πως μέσα σ' αυτό τόν σπίτι γίνεται κάποια εξάίρεσις...
- Τι εξάίρεσις ; ...

—Νά, τη μικρή σας κόρη, την Τροφίχωση... δεν θέλω νά σ'ας πω πως την έχετε παρατεταμένη... Σ'ας είπα, μπορεί νά τόν φαντάστηκα... Βέβαια, μάνα είσαυτε και την άγαπάτε κι' αυτήν, όπως και τά δυό άλλα παιδιά σας... Μ'ά, ξερω γω, ίσως μου φάνηκε, ίσως επειδή έχω μεγάλη διαφορά ήλικίας απ' τις δύο άλλες...

- 'Όχι και τόσο μεγάλη...
- Τελοςπάντων, ίσως γι' αυτό... Νά, νά σας μιλήσω ειλικρινώς, την πρώτη μέρα που γνωριστήκαμε... θημάσσατε με τόν σκύλλο ; ... Αι, την πήρα πως ήταν ήπρηστιά σας.

—Και αυτό τί σ'ας έμποδίζει νά πάρετε μιá απ' τις δύο άλλες ; ... Δεν σ'ας εινε κανείς νά πάρτε αυτή, αφού την βρισκete κατώτερη...

—Με συγχωρείτε... νά δεν με καταλάβατε... 'Εγώ κάθε άλλο, παρά κατώτερη τη βρίσκω... 'Ισα - ίσα που την βρίσκω πολύ άνώτερη !... Αιτήν ήθελα νά σ'ας ζητήσω !...

Πως δεν ήρθε κόλπος της κυρίας Άναστασίας, θαύμα εινε. Μά έρωσ νάνα, έμεινε για κάμποσο άφωνη απ' την εκπλήξη. Άμα συνήλθε, τού έλεγε :

- Αυτούμαι πολύ, κύριε, γιατί δεν ξερω τί κάνετε σεις στην Άμερική, μ'ά στον τόπο μας συνήθαμε νά παντρευόμαστε πρώτα τις μεγάλες και έπειτα τις μικρές... Κάθε μιá με τη σειρά της...
- 'Αρνεύσθε, δι'αδ'η, κυρία ;
- Γιά την μικρή, άρνούμαι...
- 'Όποσδήποτε, εινε ένήλιξ και αν θέλη, δεν μπορεί κανείς νά την έμποδισή...

Κι' έτσι έγινε πραγματικώς. Η Τροφίχωση, ή παρατεταμένη και καταφρονεμένη, έγινε γυναικα τού Άμερικάνου....

ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΧΟΡΝ

ΑΝΕΜΩΝΕΣ ΣΤΟΝ ΑΝΕΜΟ

Ο έγωιστής κάθε μέρα αλλάζει φίλους. Πολλοί χάνουν τούς φίλους τους όταν απ' την καλύτερσι ξεπέσουν σ'η φτώχεια.

Η φίλια ενός φρόνιμου εινε άνώτερη απ' τη φίλια χίλιον παλαβών.

Η πείρα με δίδαξε πως όταν έχει κανείς πλούτη, όλοι οι άνθρωποι θέλουν νάνα φίλοι του.

Στό τραπέζι τών φίλων σου μπορείς νά φτάνης άργά, σ'ις δυστυχίες τους όμως πρέπει νά φτάνης πρώτος.

Όσο βράζει ή χύτρα ζη και ή φίλια.

Όσο φθάνει ή χύτρα ζη και ή φίλια.

Ο κ. Παντελής Χορν

